

Осигурување на **Ваша** страна

ГРАВЕ осигурување АД Скопје

Годишен извештај за работењето
за **2024** година

Скопје, 2025

Содржина:

1. Општо економско опкружување	2
2. Општи информации (напомени)	7
3. Корпоративно управување	9
4. Акционерски капитал	11
5. Организациона структура	12
6. Деловна политика и клучни стратески цели	13
7. Анализа на работењето, финансиска резултат и финансиска положба	15
8. Опис и управување со ризици	28
9. Информатичка технологија	33
10. Трансакции со поврзани субјекти	34
11. Прилози:	37
- Прилог 1: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	
- Прилог 2: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	41

1. ОПШТО ЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ

Во третото тримесечје на 2024 година, во услови на значително забавување на домашната инфлација, поволен девизен пазар и кога сè уште постојат ризици, Народната банка започна со претпазливо нормализирање на монетарната политика. Во септември, основната каматна стапка беше намалена за 0,25 п.п., до нивото од 6,05%, а континуитетот на поволни движења отвори простор за дополнително намалување за 0,25 п.п. во текот на октомври. Во овој период каматните стапки на расположливите депозити преку ноќ и на седум дена останаа на нивото од 4,20% и 4,25%, соодветно. Во однос на макропрudentната политика, на крајот на септември беше донесена одлука за продолжување на примената на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот од 1,75% и во четвртото тримесечје од 2025 година. Ваквата поставеност на политиките обезбедува поддршка на вкупната макрофинансиска стабилност во економијата. Промените во домашната монетарна политика беа под влијание и на поставеноста на Европската централна банка, којашто ги намалува каматните стапки и во текот на третиот квартал, при оцена за послаба реална економска активност во еврозоната од очекуваната и забавување на вкупната инфлација во согласност со очекувањата, а поумерени притисоци од трошоците за работна сила и профитните маржи. Монетарната политика на ЕЦБ и натаму е во зоната на затегнатост. Од аспект на одделните квантитативни показатели за надворешното окружување значајни за македонската економија, оцената за растот на странската ефективна побарувачка за 2024 година е задржана, додека, пак, за 2025 година е направена минимална надолна корекција во однос на согледувањето од април. Кај странската ефективна инфлација е направена мала надолна ревизија за 2024 година, а проекцијата за 2025 година е задржана на ниво на априлската. Ревизиите кај светските цени на примарните производи се главно надолни, при што и понатаму се очекува претежно пад на цените во 2024 година и нивен раст во 2025 година. Сепак, цените на примарните производи и натаму бележат исклучително висока променливост, којашто покрај фундаментите ја одразува и високата геополитичка и економска неизвесност. Евентуалната ескалација на геополитичките шокови би можела да го усложни започнатиот процес на дезинфлација, со негативни последици и врз глобалната економска активност.

Најновите макроекономски проекции за периодот 2024 – 2027 година упатуваат на малку послаб раст на македонската економија за оваа и за следната година, во споредба со априлските согледувања, а на среден рок оцените за растот се непроменети. Така, во 2024 година се очекува раст од 2,3%, што претставува надолна ревизија во однос на априлската оцена за раст од 2,6%, при малку послаб раст во првата половина од годината. Послабиот раст очекуван за 2024 година, заедно со оцените за малку побавно закрепнување на странската побарувачка, условија мала надолна ревизија и на проекцијата за растот во 2025 година, од 3,6% на 3,3%. Во овој циклус проекции се задржува оцената за раст од околу 4% во 2026 година. Структурно гледано, економскиот раст во периодот 2024 – 2026 година, ќе произлезе од домашната побарувачка, при негативен придонес на нето-извозот. Во рамките на домашната побарувачка, се очекува дека бруто-инвестициите и личната потрошувачка ќе бидат главните двигатели на растот, поддржани од јавните и приватни инвестиции, растот на расположливиот доход на населението и кредитната активност на банките. Во согласност со повисоките остварувања и новата фискална стратегија којашто предвидува побавна фискална консолидација, во овој циклус проекции придонесот на јавната потрошувачка се оценува како позитивен во периодот на проекциите. По оцените за пад во 2024 година, во следниот период се очекува закрепнување на извозот, во услови и на поповолно надворешно окружување, којшто заедно со растот на домашната побарувачка ќе се одрази и со раст на увозот. Оттука, се очекува негативен придонес на нето-извозот кон вкупниот економски раст. Се очекува дека домашната економија ќе расте и во 2027 година со слична динамика од околу 4%, при поизвесен амбиент и поголема склоност за потрошувачка и инвестиции. Ризиците за растот и натаму се нагласени и претежно надолни.

Инфлацијата ќе забавува до крајот на периодот на проекциите. Најновите оценки го потврдуваат априлското согледување за просечна стапка на инфлација од 3,5% во 2024 година. За следната година се

очекува стапка на инфлација од 2,5% за 2025 година, што е мала нагорна ревизија во однос на април, при оцени за поголема инерција кај дел од ценовните категории. На среден рок, во периодот 2026 – 2027 година инфлацијата се очекува да се сведе на историскиот просек од 2%. Ризиците за проекцијата на инфлацијата и натаму се поврзани со неизвесноста во поглед на идните движења на цените на енергијата и храната на светските берзи поради геополитичките тензии и нарушувањата поврзани со климатските промени, како и со ефектите од политиките коишто влијаат врз агрегатната побарувачка во домашната економија.

Општо земено, макроекономската слика во поглед на патеката на економскиот раст, забавувањето на инфлацијата и екстерната позиција на домашната економија за целиот период на проекциите не е суштински променета во однос на априлскиот циклус проекции. Се очекува дека економскиот раст и натаму ќе следи нагорна патека во периодот на проекциите, малку поумерено на краток рок, додека инфлацијата и натаму ќе забавува и на среден рок ќе се сведе на историскиот просек. Надворешната позиција на економијата и натаму се оценува како поволна, со умерен дефицит во тековната сметка на среден рок и со солидни финансиски приливи, што следствено ќе овозможи раст на девизните резерви во периодот на проекциите и нивно задржување на соодветното ниво. Ризиците за основното макроекономско сценарио опстојуваат, како од надворешното, така и од домашното окружување, и претежно се слични со априлските проекции. Неопходно е натамошно следење и поголема претпазливост во однос на политиките коишто влијаат врз побарувачката во домашната економија.

Растот на глобалната економска активност во вториот квартал од 2024 година е релативно стабилен, при натамошно забавување на инфлацијата и соодветно постепено олеснување на монетарните услови. Геополитичките тензии и натаму постојат и претставуваат еден од клучните ризици за економските изгледи. Во еврозоната, којашто е нашиот најзначаен трговски партнер, економската активност оствари мал годишен раст и во второто тримесечје од 2024 година. Во третиот квартал, инфлацијата на глобално ниво бележи тренд на забавување, под влијание на намалените притисоци од цените на храната и енергијата. Во вакви услови, монетарната политика во дел од развиените земји во третото тримесечје почна со постепено намалување на каматните стапки. На светските берзи, во третиот квартал од 2024 година, цените на примарните производи (нафтата, храната и металите) бележат квартален пад. Во согласност со проекциите на ОЕЦД од септември 2024 година, се очекува дека глобалниот економски раст ќе се стабилизира на 3,2% во 2024 и 2025 година, во услови на натамошно намалување на инфлацијата, подобрување на реалниот доход и помалку затегната монетарна политика. Притоа, во споредба со мајските проекции, очекувањата за глобалниот раст во 2024 година се ревидирани нагоре за 0,1 п.п., додека за 2025 година се непроменети. Инфлацијата и натаму би се намалувала, малку побрзо во споредба со претходните оцени. Глобалната економска активност бележи главно поволни и стабилни движења и во вториот квартал на 2024 година, во услови на забавување на инфлацијата и постепено олеснување на монетарните услови, но кога сè уште постојат геополитички тензии. Во рамките на развиените земји, САД и натаму остварува највисок раст, од 3,1%, којшто во овој квартал забрзува (2,9% во претходниот квартал), заради посилен раст на домашната побарувачка, односно поповолните движења кај личната потрошувачка, додека подоброто остварување кај бруто-инвестициите го објаснува забрзаниот раст во Обединетото Кралство којшто изнесува 0,9% (наспроти 0,3% во првиот квартал).

Глобалниот економски раст би се стабилизирал на 3,2% во 2024 година и би се задржал на истото ниво и во 2025 година, во услови на намалување на инфлацијата и подобрување на реалниот доход, постепено намалување на затегнатоста на монетарната политика, но кога сè уште постојат тензии од војната со Украина и конфликтите на Блискиот Исток.

Инфлацијата на глобално ниво главно бележи тренд на забавување, во услови на намалување на ценовните притисоци од храната и енергијата. Од групата развиени земји, просечната инфлација во САД и еврозоната во првите два месеца од третиот квартал забави и се сведе на 2,7% и 2,4%, соодветно (3,2% и 2,5%, соодветно, во вториот квартал), под влијание на намалени ценовни притисоци од храната и енергијата. Наспроти ова, инфлацијата во првите два месеца од третиот квартал во Обединетото Кралство и во јули во Јапонија благо порасна и изнесува 3,1% и 2,8%, соодветно (2,9% и 2,7%, соодветно во

претходното тримесечје). Во еврозоната, којашто е нашиот најзначаен трговски партнер, економската активност и во второто тримесечје од 2024 година бележи мал годишен раст од 0,6%, но тој забрзува (раст од 0,5% во претходното тримесечје). третото тримесечје од 2024 година, централните банки во развиените земји започнаа со постепено ублажување на степенот на затегнатост на монетарната политика, во услови на забавување на стапката на инфлација и изгледи за сведување на инфлацијата на среден рок на очекуваното ниво, како и за поддршка на економската активност.

Пазарот на труд во вториот квартал од 2024 година забележа умерени позитивни придвижувања на годишна основа. Така, стапката на вработеност достигна 45,6%, што претставува зголемување од 0,1 п.п. во споредба со истиот квартал од претходната година, во услови на раст на бројот на вработени за 0,3%. Намалувањето на стапката на невработеност е посилно (за 0,6 п.п.), сведувајќи се на нивото од 12,5%, при годишен пад на бројот на невработени лица за 5,3%. Намалувањето на невработените придонесе за пад на активното население на годишна основа (за 0,4%) и зголемување на неактивното население (за 0,5%). Во согласност со анкетните истражувања, оптимизмот кај раководителите на претпријатијата во поглед на новите вработувања во јули и август 2024 година, во просек, е зголемен во споредба со согледувањата искажани во текот на вториот квартал. Во однос на цената на трудот, платите во вториот квартал од 2024 година и натаму растат на годишна основа, но побавно во споредба со претходниот квартал.

Во третото тримесечје од 2024 година, годишната стапка на инфлација и натаму забавува и се сведе на 2,6% (3,9% во претходното тримесечје). Ваквите остварувања го одразуваат побавниот раст на цените на храната и падот на цените на енергентите, при умерено забрзување на базичната инфлација. Исто така, во септември повторно беа донесени неколку мерки за ограничување на профитните маржи на дел од основните прехранбени производи, а на сила стапи и Законот за забрана на нефер трговски практики. Во поглед на факторите коишто би влијаеле врз идната краткорочна динамика на потрошувачките цени, во третиот квартал цените на домашните производители на индустриски производи остварија забрзан раст, додека увезената инфлација и натаму забавува. Во однос на очекувањата за стапката на инфлација во наредниот период, според Анкетата на Народната банка, економските аналитичари очекуваат нејзино натамошно забавување, слично со проектираната динамика на инфлација на Народната банка и на меѓународните институции. Во третиот квартал од 2024 година, годишната стапка на инфлација дополнително забави и се сведе на 2,6%, што се должи пред сè на забавениот раст на цените на храната, како и на падот на цените на енергентите.

Во однос на очекуваната патека на стапката на инфлација, домашните и меѓународните институции предвидуваат надолен тренд на растот на потрошувачките цени во наредниот период. Слични се и очекувањата на анкетираниите економски аналитичари искажани во рамките на Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП, спроведена во септември 2024 година, според која тие предвидуваат дека стапката на инфлација ќе се сведе до нивото од 3,6% во 2024 година, 2,9% во 2025 година и 2,4% во 2026 година, во согласност со очекувањата за поумерени ценовни притисоци

поради постепеното стабилизирање на цените на храната и енергентите, мерките што се преземаат од носителите на политиките, како и забавувањето на странската инфлација.

Проекции и очекувања за стапката на инфлација

	2024	2025	2026
Економски аналитичари	3.6	2.9	2.4
ММФ	3.3	2.3	2.0
Консензус форкаст	3.6	2.7	
Министерство за финансии	3.5	2.2	2.0
НБРСМ	3.5	2.5	2.0

Извор: Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП, септември 2024 година; ММФ, Светски економски преглед, октомври 2024 година; Консензус форкаст, септември 2024 година; Министерство за финансии, Фискална стратегија на Република Северна Македонија за 2025-2029 година, септември 2024 година; и НБРСМ, октомври 2024 година.

Во текот на третиот квартал од 2024 година, Народната банка почна со постепено претпазливо олабавување на монетарната политика соодветно на условите во економијата, намалувајќи ја основната каматна стапка за 0,25 п.п. во септември, до нивото од 6,05%. Каматните стапки на останатите монетарни инструменти и натаму се непроменети. Кај макропрudentните инструменти, Народната банка донесе одлука за задржување на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложеностите на банките во Република Северна Македонија во висина од 1,75% и во четвртото тримесечје од 2025 година. Со ваквите промени се задржува внимателноста во монетарната политика и се очекува дека нивото на каматните стапки, заедно со досегашните промени кај задолжителната резерва и преземените макропрudentни мерки, ќе придонесе за ценовна стабилност на среден рок и за задржување на стабилноста на девизниот курс. Во третиот квартал од 2024 година, Европската централна банка ја намали основната каматна стапка на расположливите депозити за дополнителни 0,25 п.п. Девизните резерви се задржаа на соодветното ниво и во сигурната зона, а депозитната база и кредитирањето на банките забележаа солидна годишна стапка на раст. Сепак, условите за водење на монетарната политика и натаму се неизвесни. Народната банка ќе продолжи со внимателно следење на ризиците во домашната и глобалната економија и доколку е потребно ќе делува користејќи ги сите расположливи инструменти, со цел да се задржи стабилноста на девизниот курс и ценовната стабилност. Во текот на третиот квартал од 2024 година, Народната банка ја намали основната каматна стапка за 0,25 п.п. и ја сведе на нивото од 6,05%.

Како најзначајни промени кои се однесуваат на економската активност може да ги издвоиме следниве:

- Економската активност во К-3-2024 забрза, притоа забележувајќи реален раст од 3,0% на годишна основа, по растот од 2,8% во претходниот квартал, со што
- Просечниот економски раст во првите три квартали од 2024 година изнесува 2,6%;
- Бројот на вработени во К-3-2024 е повисок за 0,8% во однос на истиот квартал од 2023 година. Бројот на невработени во К-3-2024 се намали за 3,7%, што резултираше со намалување на стапката на невработеност на 12,3%;
- Просечната нето-плата во К-3-2024 изнесува 41.212 денари и бележи раст од 11,9% на номинална основа, односно 9,0% на реална основа споредено со нето-платата во К-3-2023;
- Во К-3-2024, вкупните буџетски приходи се повисоки за 18,0%, а вкупните буџетски расходи за 13,1% споредено со истиот квартал од 2023 година;
- Стапката на инфлација во К-3-2024 изнесува 2,6% на годишна основа;
- Вкупниот депозитен потенцијал на банките во К-3-2024 се зголеми за 2,0% на квартална основа;
- Во К-3-2024 е забележан пад на извозот на стоки за 2,9%, додека увозот на стоки забележа пад од 1,8% на годишна основа, со што вкупната надворешнотрговска размена изразена во евра забележа пад од 2,3%.

Основни макроекономски индикатори	2021	2022	2023	2024	2025
Реален сектор					
Бруто-домашен производ					
реална стапка на раст (во %)	4,5	2,8	2,1	2,1	3,7
во милиони денари*	729.444	816.083	897.693	957.219	1.022.542
во милиони евра*	11.836	13.243	14.583	15.550	16.611
во милиони долари*	13.998	13.926	15.765		
Бруто-домашен производ по жител					
во денари*	397.066	445.531	491.129		
во евра*	6.443	7.230	7.978		
Бруто инвестиции (во % од БДП)	32,2	36,0	29,6	30,3	31,6
Инфлација (просек, во %)	3,2	14,2	9,4	3,5	2,2
Надворешен сектор					
- во милиони евра -					
Извоз на стоки - f.o.b.	6.970	8.300	8.323	8.259	8.672
Увоз на стоки - c.i.f.	9.648	12.125	11.149	11.441	12.093
Трговско салдо	-2.678	-3.826	-2.826	-3.182	-3.421
Салдо на тековната сметка	-329	-801	56	-324	-306
Странски директни инвестиции	471	745	578	778	664
Девизни резерви	3.643	3.863	4.538		
- во % од БДП -					
Трговско салдо	-22,6	-28,9	-19,4	-20,5	-20,6
Салдо на тековната сметка	-2,8	-6,1	0,4	-2,1	-1,8
Странски директни инвестиции	4,0	5,6	4,0	5,0	4,0
- номинален раст -					
Раст на извозот на стоки - (во %)	20,6	19,1	0,3	-0,8	5,0
Раст на увозот на стоки - (во %)	27,0	25,7	-8,1	2,6	5,7
Девизен курс денар/евро	61,6275	61,6219	61,5570	61,6	61,6
Девизен курс денар/долар	52,1093	58,5999	56,9426		
Фискален сектор (Буџет на РСМ)					
- во милиони денари -					
Вкупни приходи	218.021	243.085	277.330	318.150	358.838
Вкупни расходи	256.906	278.596	318.753	362.816	400.188
Буџетско салдо	-38.885	-35.511	-41.423	-44.666	41.350
- во милиони евра -					
Вкупни приходи	3.538	3.945	4.505	5.168	5.829
Вкупни расходи	4.169	4.521	5.178	5.894	6.501
Буџетско салдо	-631	-576	-673	-726	672
- во % од БДП -					
Вкупни приходи	29,9	29,8	30,9	33,2	35,1
Вкупни расходи	35,2	34,1	35,5	37,9	39,1
Буџетско салдо	-5,3	-4,4	-4,6	-4,7	4,0
Социјален сектор					
Нето плата					
номинален пораст (просек, во %)	5,7	10,9	14,9	13,0	7,5
реален пораст (просек, во %)	2,3	-2,9	5,1	9,2	5,2
Бруто плата					
номинален пораст (просек, во %)	5,7	11,1	15,3	13,0	7,5
реален пораст (просек, во %)	2,4	-2,7	5,4	9,2	5,2
Стапка на невработеност (просек)	15,4	14,4	13,1	12,5	11,2
Стапка на вработеност (просек)	47,2	47,3	45,4	46,0	47,1

* Податоците се во номинални вредности.

** Податоците од Анкетата за работна сила (АРС) од ДЗС почнувајќи од 2023 година не се споредливи со податоците од претходните години, со оглед на тоа што во 2023 година се имплементирани новата Регулатива (ЕУ) бр. 2019/1700 на Извор: Државен завод за статистика, Народна банка на Република Северна Македонија и Министерство за финансии.

Податоците во обоеното подрачје се проекции на Министерството за финансии.

Друштвото своите активности ги извршува само на осигурителниот пазарот во Република Северна Македонија па во таа смисла економското опкружување кое треба да биде анализирано е Македонскиот пазар и куповната моќ на нашите граѓани. Друштвото во текот на 2024 година, своето работење односно дејноста ја спроведува следејќи ги сите економски сигнали од надворешното опкружување. Постигнатите цели од нашето работење во 2024 година, упатуваат на грижа за рационално и наменско користење на расположливите средства, динамична усогласеност на изворните приходи и други приливи и зајакнато управување со ликвидноста на краток и среден рок. Вложувавме напори за одржување на довербата на високо ниво, охрабрувајќи ги нашите клиенти да ја продолжат и продлабочат соработката со Друштвото.

Извор: Податоците за општото економско опкружување се превземени од Квартален извештај, ноември, 2024 од НБРСМ и Квартален извештај, ноември, 2024 од Министерство за финансии

2. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (НАПОМЕНИ)

Назив на друштвото	Акционерско друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување АД Скопје
Седиште на друштвото	Ул.Пиринска 23, 1000 Скопје
Контакт	Телефон: +389 2 3 109 674 ; Факс: +389 2 3 118 855
Веб страна	www.grawe.mk
Е-адреса	office.skopje@grawe.at
Дата на основање	19.02.2007 година
Упис во централен регистар	Запишано во Централниот регистар на РСМ под деловоден број 30120070001886 од 19.02.2007 година
Матичен број	6192491
Даночен број	4030007623705
Основен капитал на друштвото	183.998.795 МКД (3.000.000 Eur)
Број на акции	3.000
Сопственост	Приватна
Големина на субјект	Голем
Дејност на друштвото по стандардна класификација	Животно осигурување 65.11
Трансакциски сметки	Халкбанк АД Скопје: 270061924910176 НЛБ Банка АД Скопје: 210061924910169 УНИ Банка АД Скопје: 240070001238473 Шпаркасе Банка АД Скопје: 250001002649826 Комерцијална Банка АД Скопје: 300000002450935 Про кредит Банка АД Скопје: 380118564300194 Стопанска Банка АД Скопје: 200001480649993
Овластен ревизор	Друштво за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје Адреса: Св. Кирил и Методиј бр.20, 1000 Скопје Датум на именување: Решение за издавање на согласност за друштво за ревизија од издадена од Агенцијата за супервизија на осигурување со архивски број УП1 бр. 14-2-122 од 04.04.2024 година.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст Друштво) со седиште на ул. Пиринска бр.23, 1000 Скопје, по добиеното Решение за издавање дозвола за вршење работи на осигурување од Министерството за финансии бр. 11- 18652/3 од 15.01.2007 година е запишано во Централниот регистар на Република Северна Македонија под деловоден број 30120070001886 од 19.02.2007 година. ГРАВЕ

Осигурување АД Скопје е акционерско друштво за осигурување, (во понатамошниот текст Друштво), официјално регистрирано и со седиште во Р.С Македонија. Согласно со наведената регистрација, единствен основач и сопственик на Друштвото е Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft, осигурителна компанија од Р. Австрија, која претставува матична компанија на Друштвото. Краен сопственик на Друштвото е GRAWE Vermögensverwaltung. Согласно регистрацијата ова Друштвото е здружение за взаемно осигурување согласно член 63 став 3 од австрискиот Закон за супервизија на осигурување. Дејностите се ограничени на управување со имот. Нема акционери, туку само членови во здружението, кои се исклучително сопственици на осигурителни полиси на Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft. Никој од членовите во Друштвото нема влијание во Друштвото поголемо од 20%. GRAWE Vermögensverwaltung поседува 100% од акциите на Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft.

На 31 декември 2024 година во Друштвото има 25 (2023: 14) вработени.

Бројот на вработените во прием во осигурување и ликвидација и проценка на штети, бројот на вработени по кадровска структура како и просечниот број на вработени на база на саатнина на 31.12.2024 година е следната:

СП-99: Број и структура на вработени

Број на вработени по кадровска структура (состојба на последниот ден од Периодот)							Просечен број на вработени (на база на сатнина)	Број на вработени во:	
100	101	102	103	104	105	106		прием во осигурување	ликвидација и проценка на штети
ДР	МР	ВСС	ВШС	ССС	НСС	Вкупно		108	109
		14		11		25	24	1	1

Друштвото е регистрирано за обавување на следните работи:

- **Класа 19:** Осигурување на живот - Осигурување во случај на доживување, осигурување во случај на смрт, мешано осигурување на живот, рентно осигурување и осигурување на живот со поврат на премии.
- **Класа 21:** Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови;
- **Класа 1:** Осигурување од последици на несреќен случај (вклучувајќи индустриски повреди и професионални заболувања), во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда); и
- **Класа 2:** Здравствено осигурување

3. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ГРАВЕ осигурување АД Скопје има воспоставено едностепен систем на управување преку Одбор на директори согласно одредбите на Законот за трговски друштва и Законот за супервизија на осигурувањето.

Овластен внатрешен ревизор на Друштвото е Велика Пешова.

Орган на управување: Одбор на директори.

Одборот на директори го сочинуваат 4 членови од кои 3 неизвршни и 1 извршен член и тоа:

Одбор на директори	2024
Зоран Стојановски, жител на Република Северна Македонија	Извршен директор
Ранко Ковачевиќ, Република Србија	Неизвршен член
Јована Вилимоновиќ, жител на Република Србија	Неизвршен член
Gunter Puhtler, жител на Република Австрија	Неизвршен член

Од страна на Собранието на Акционери на Друштвото, Одбор на директори во 2024 година се одржани следниве седници:

- Собранието на Акционери на Друштвото одржана 1 седница,
- Одбор на директори 8 седници (седница број 80. до седница бр.87.),

Во рамките на своите овластувања, во деловната 2024 година Одборот на директори презеде голем број на активности, пред се преку донесување одлуки со кои се утврдуват и се уредуваат деловните политики и стратегии во работењето на Друштвото. При донесувањето на одлуките Одборот на директори соодветно ги следеше и ги применуваше одредбите од позитивните прописи. Одборот на директори ги презеде сите неопходни подготвителни дејствија поврзани со функционирањето на внатрешната ревизија. Навременото информирање на Одборот на директори обезбеди оперативна функционалност и конкретна ефективност. Во периодот што измина Одборот на директори обезбеди безрезервна поддршка на организациските единици и на вработените.

Согласно член 384 од Законот за Трговски Друштва, примањата во Република Северна Македонија на членовите на Одборот на директори на Друштвото се како што следи :

Трансакции со клучниот раководен персонал

Вкупните надомести на клучниот раководен персонал на Друштвото се како што следува:

	2024	2023
Краткорочни користи за вработените	11.879	8.028
	11.879	8.028

Внатрешна Ревизија

Внатрешната ревизија на Друштвото, во согласност со годишниот план за работа, во текот на 2024 година изврши 6 ревизии, со што се опфатија сите клучни функции во работењето на Друштвото. Согласно тоа целосно е реализиран планот за извршување на главните ревизорски активности.

Освен активностите околу вршење на планираните ревизии внатрешната ревизија согласно годишниот план ги вршеше и следните дополнителни активности:

- Консултативни и советодавни услуги
- Ревидирање на интерни акти на внатрешна ревизија
- Самопроценка на активноста на внатрешна ревизија
- Оценка на функционирање на интерните контроли во Служба за ИТ
- Оценка на функционирање на интерните контроли во Одделение за штети
- Оценка на функционирање на интерните контроли во процесите за реосигурување
- Изготвување на квартални извештаи до Внатрешната ревизија на Групацијата и до Одбор на директори
- Изготвување на годишни извештаи за работата на внатрешна ревизија до Одбор на директори
- Мониторинг на спроведување на дадени препораки и известува за степенот на имплементација на препораките
- Контрола на усогласување на Друштвото за законските и подзаконски прописи и дава насоки и консултации за истото
- Изготвување на годишни и стратешки планови за внатрешна ревизија врз основа на проценка на ризици во ревизорски универзум.

Овластено Друштво за ревизија на финансиски извештаи

Врз основа на член 129 од Законот за супервизија на осигурување и член 25 став 1 од Статутот на ГРАВЕ осигурување АД Скопје, Собранието на Друштвото на седницата одржана на 13.03.2024 година ја донесе следната одлука С бр.11/2024 од 13.03.2024 година, со која го именуваше Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје за овластен ревизор на финансиските извештаи на Друштвото за 2024 година.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје, до Агенцијата за супервизија на осигурување поднесе барање УП1 бр. 14-2-122 од 04.04.2024 година за добивање на согласност Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје да врши ревизија на финансиските извештаи на друштвото за 2023 година. Во прилог кон барањето, ГРАВЕ осигурување АД Скопје ја достави документацијата предвидена со член 6 став (3) од Правилникот за начинот, постапката и документацијата потребна за добивање согласности а во врска со член 129 став (3) од Законот за супервизија на осигурување.

Постапувајќи согласно член 202 и член 222 став (3), а во врска со член 129 став (3) од Законот за супервизија на осигурување и член 6 став (4) од Правилникот за начинот, постапката и документацијата потребна за добивање согласности од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување согласно Законот за супервизија на осигурување, Агенцијата за супервизија на осигурување го разгледа барањето и поднесената документација при што утврди дека кон барањето е приложена комплетна документација со која се докажува дека се исполнети условите од членот 129 став (3) од Законот за супервизија на осигурување, при што донесе одлука од 04.04.2024 година каде дава согласност на Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје да врши ревизија на финансиските извештаи на ГРАВЕ осигурување АД Скопје за деловната 2024 година.

Контакт:

Друштвото за ревизија Мур Стивенс ДОО Скопје
Ул.Св.Кирил и Методиј бр.20, 1000 Скопје
Република Северна Македонија
ЕМБС: 5255414
ЕДБ: 4030998353190

4. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

Акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 3.000 обични акции (2023: 3.000 обични акции) со номинална вредност од ЕУР 1000 по акција, односно вкупно ЕУР 3.000.000 (2023: ЕУР 3.000.000). Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција. Согласно законската регулатива дивиденди може да се исплатуваат откако ќе бидат покриени сите акумулирани загуби. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Сопственичката структура на акционерскиот капитал на 31 декември 2024 и 2023 година е следна:

	Акционерски капитал ЕУР 2024	Акционерски капитал ЕУР 2023	Сопственичка структура % 2024	Сопственичка структура % 2023
Акционер				
Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	3.000.000	3.000.000	100%	100%
	3.000.000	3.000.000	100%	100%

Дивиденди

Во текот на 2024 година беше исплатена дивиденда во износ од МКД 18.448.500 (2023: МКД 18.447.960).

Резерви на сигурност

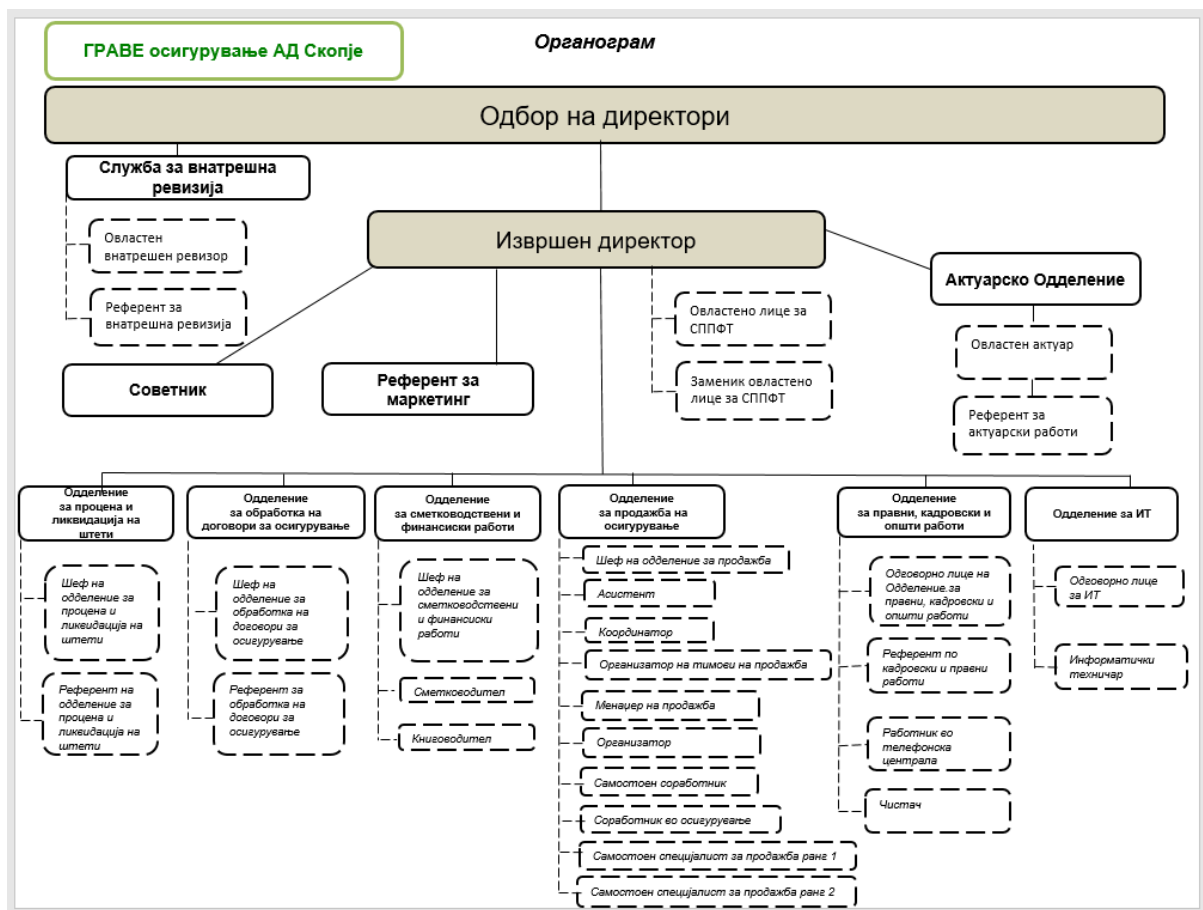
Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

5. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

ГРАВЕ осигурување АД Скопје на 31.12.2024 година има вкупно 25 вработени (2023: 14 вработени). Друштвото со својата организациона структура прецизно ги дефинира правата и одговорностите на сите вработени, како и линиите на контрола и проверка при секојдневното извршување на задачите, со присутна одговорност за ефикасно и ефективно управување.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје располага со квалификуван кадар од областа на осигурувањето, правото, економијата, кој се стреми за нудење на подобар квалитет на услугите за осигурување, воспоставување на воедначена пракса за постојните пакети на осигурување што ќе значи од една страна чување на традицијата а од друга страна да понуди новитети во осигурувањето се со цел зголемување на конкуренцијата на пазарот за осигурување. Во текот на 2024 година вработените присуствуваа на тим-билдинзи организирани од Друштвото како и стручни семинари организирани од страна на мајката фирма, односно во седиштето на Grazer Wechelseitige Versicherung Aktiengesellschaft во Грац, Р.Австрија како и континуирани обуки од различни области со што се поттикнува нивниот личен развој и стручни знаења.

За ефикасно и квалитетно извршување на стручни, административни и останати оперативни работни задачи во Друштвото се организирани соодветни организациони облици и тоа:

6. ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И КЛУЧНИ СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ

Деловната политика во 2024 година е утврдена врз основа на Стратегијата и деловните акти на Друштвото, Законот за супервизија на осигурувањето и останатата Законска и подзаконска регулатива.

Деловната политика се темели на определбите Друштвото екипирано со висок стручен кадар применува деловна филозофија и професионалност во извршувањето на дејноста и креира препознатлив имиџ на вистински партнер во полето на осигурување.

Деловната политика на Друштвото има за цел натамошна афирмација на Друштвото, градење на доверба и поттикнување интерес на граѓаните и правните лица во осигурителниот систем на земјата.

Деловната политика за 2024 година ги инкорпорира следните вредности врз кои се темели делувањето на Друштвото:

- Консолидација и зголемување на имиџот на Друштвото на осигурителниот пазар во Република Северна Македонија, како компанија со квалитетни продукти и ценовно конкуретни
- Навремено и ефикасно решавање на настанатите штети
- Тенденција на намалување на административните трошоци, без да биде загрозено работењето на Друштвото
- Зголемување на добивката на компанијата и истовремено поголемо учество на осигурителниот пазар
- Добра соработка со надлежните институции
- Континуирана едукација во доменот на осигурувањето на агентската мрежа и на вработените

Клучни стратески цели

Цел 1. Услугите за клиентите се брзи и ефикасни

Нашите клиенти го заслужуваат најдоброто што осигурувањето може да го понуди. Понудата на соодветни производи, навременото постапување по барањата на клиентите и брза исплата на осигурителните надоместоци е наш приоритет. Интеракциите со Друштвото да бидат едноставни, лесни и кратки, да се овозможат пријателски и ефикасни услуги, телефонски консултации и интернет услуги. Обезбедување на технолошки и организациски ресурси за остварување на овие цели.

Цел 2. Сигурност и стабилност во работењето

Заради обезбедување сигурност и стабилност во работењето, се грижиме за управување со ризиците, правиме соодветна проценка на премиите, обезбедуваме соодветни резерви и нивно сигурно инвестирање. За ефикасно и ефективно работење, континуирано ги унапредуваме процесите на работа и ја одржуваме и надградуваме информатичката технологија, со значајна стручна поддршка од матичната куќа од Австрија. Нашите менаџмент принципи и корпоративното управување се битен столб на културата на Друштвото.

Цел 3. Вработените се обучени и задоволни со работата и работната средина

Заради оптимален придонес во работењето континуирано ги едуцираме вработените и се грижиме тие да бидат задоволни со својата работа и работна средина. Ефективниот систем за планирање и развој на човечките ресурси ќе обезбеди тие да бидат правилно обучени да преземат нови одговорности. Тие мора да бидат информирани за плановите и активностите на Друштвото.

За реализација на поставените цели од страна на целата структура на компанијата, ќе се работи интензивно на:

- Консолидација и проширување на продажната мрежа создавајќи нови продажни канали, во согласност со најновите состојби на пазарот и во согласност со актуелните правни акти
- Зголемување на квалитетот на услугите за големите осигуреници и исто така интензивирање на контактите со актуелните и потенцијални клиенти
- Воведување на нови осигурителни продукти
- Брза и коректна обработка на пријавените штети, како еден од најбитните елементи на маркетингот

Предности:

- Професионална екипираност со кадар кој е способен во секое време да ги процени потребите на своите клиенти, почнувајќи од преземање во осигурување па се до завршна обработка на штети
- Продукти дизајнирани во согласност со потребите на клиентите
- Полиси со одредени упатства, со Услови кои се разбирливи за клиентите и дистрибуирани во потребно време
- Лични контакти и квалитетна услуга

7. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО, ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ И ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА**АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО**

Продажната мрежа на Друштвото е организирана да обезбеди достапност на осигурителната понуда до клиентите преку разновидни дистрибутивни канали, со цел да биде секогаш во чекор со потребите на пазарот. Споредено со минатата година остварен е раст на бруто полисирана премија од 9,97% или бруто полисираната премија за 2024 година изнесува 555.531 илјади денари додека за 2023 година изнесуваше 505.169 илјади денари. Склучени се 1.814 нови полиси (2023: 1.739 нови полиси), а бројот на активни договори на Друштвото на крајот на 2024 година брои 18.916 активни полиси (2023: 18.472 активни полиси). Растот на продажбата е најмногу предизвикан од спроведување на стратегиските цели во делот на продажбата, а пред се во континуирано подобрување на условите за работа со брокерските друштва како и активно инвестирање во рамките на сопствената продажна мрежа на Друштвото.

Портфолио на Друштвото на ден 31.12.2024 година

Осигурителното портфолио на Друштвото се состои од следните договори за осигурување:

1. 6.182 договори за осигурување на живот за случај на смрт и доживување (мешовито осигурување со учество во добивка),
2. 76 договори за осигурување на живот за случај на смрт (ризико осигурување),
3. 2.613 договори за осигурување на живот за случај на доживување (со учество во добивка)
4. 8.261 договори за осигурување на живот за случај на смрт, тешка болест и доживување (мешовито осигурување со учество во добивка),
5. 3 ренти
6. 1.738 договори каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот,
7. 11.504 дополнителни осигурувања на полисите на осигурување на живот
8. 2 договори за основно и дополнително осигурување без учество во добивката
9. 41 договори за колективно за осигурување на живот за случај на смрт од болест (ризико осигурување)

На ден 31.12.2024 година Друштвото имаше 18.916 активни полиси на осигурување на живот на кои се склучени 11.504 дополнителни осигурувања за случај на смрт поради незгода.

Бруто полисирана премија, Друштва за осигурување на живот:

Најголемо учество во бруто полисираната премија има премијата за класа 19 (животно осигурување) 73,19%, додека учеството на класа класа 21 има значаен раст од 13,00% во 2024 на 26,81% во 2024 година.

Табела: Бруто полисирана премија за периодот ('000мкд) / 2024Q3

Класа на осигурување		КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ - ЖИВОТ	ГРАВЕ осигурување а.д Скопје	ВИНЕР ЛАЈФ - Виена Иншуренс Груп АД Скопје	УНИКА ЛАЈФ АД Скопје	Триглав Осигурување Живот АД, Скопје	ПРВА ЖИВОТ АД Скопје	ВКУПНО ЖИВОТ	ВКУПНО
19. Живот	19	468.256	324.737	174.897	148.806	380.601	6.771	1.504.068	1.504.068
19x01. Основно	19x01	417.043	292.476	169.018	135.016	376.377	4.672	1.394.602	1.394.602
19x02. Дополнително	19x02	51.213	29.039	5.879	13.790	4.224	2.098	106.243	106.243
19x03. Рентно	19x03	0	3.222	0	0	0	0	3.222	3.222
20. Браќи и породување	20	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Удели во инвест. фондови	21	101.294	56.232	243.425	64.235	83.269	2.497	550.952	550.952
22. Тонтина	22	0	0	0	0	0	0	0	0
23. Средства за капитал	23	0	0	0	0	0	0	0	0
24. Пензии од втор столб	24	0	0	0	0	0	0	0	0
25. Пензии од трет столб	25	0	0	0	0	0	0	0	0
ВКУПНО ЖИВОТ	0002	569.550	380.969	418.322	213.041	463.870	9.268	2.055.020	2.055.020
ВКУПНО	0000	569.550	380.969	418.322	213.041	463.870	9.268	2.055.020	12.186.084

	КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ - ЖИВОТ	ГРАВЕ осигурување а.д Скопје	ВИНЕР ЛАЈФ - Виена Иншуренс Груп АД Скопје	УНИКА ЛАЈФ АД Скопје	Триглав Осигурување Живот АД, Скопје	ПРВА ЖИВОТ АД Скопје
Пазарна концентрација	27,72%	18,54%	20,36%	10,37%	22,57%	0,45%

Извор: АСО – извештај за работењето на друштвата за осигурување 01.01-30.09.2024

Пазарна концентрација – Друштва за осигурување на живот:

Табела: Структура на премија, по друштва за осигурување / 2024Q3

000 МКД

Друштво за осигурување	Ред. бр.	Бруто полисирана премија	Премии предадени во реосигурување и/или соосигурување	Техничка премија	Дел за обавување на дејноста
		1	2	3	4
Вкупно (неживот)	1	10.131.065	2.316.701	7.190.422	2.940.643
МАКЕДОНИЈА осигурување АД Скопје - Виена Иншуренс Груп	2	1.826.761	752.820	1.077.615	749.146
Триглав Осигурување АД, Скопје	3	1.273.207	383.276	908.932	364.275
САВА осигурување	4	1.044.413	135.092	798.415	245.998
ЕВРОИНС ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје	5	748.766	56.460	517.190	231.576
ЕУРОЛИНК Осигурување АД Скопје	6	1.187.575	412.717	952.779	234.796
ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје	7	541.157	26.866	384.398	156.759
УНИКА А.Д. -Скопје	8	1.144.574	210.939	843.795	300.779
АД ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИСА - Скопје	9	664.363	95.561	474.992	189.371
ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ А.Д. Скопје	10	703.910	112.725	506.576	197.334
КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ - НЕЖИВОТ	11	950.125	101.722	690.368	259.757
ЗОИЛ МАКЕДОНИЈА, Битола	12	46.214	28.523	35.362	10.852
Вкупно (живот)	13	2.055.020	26.959	1.525.662	529.358
КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ - ЖИВОТ	14	569.550	3.023	379.738	189.812
ГРАВЕ осигурување а.д Скопје	15	380.969	21.120	316.017	64.952
ВИНЕР ЛАЈФ - Виена Иншуренс Груп АД Скопје	16	418.322	42	330.770	87.552
УНИКА ЛАЈФ АД Скопје	17	213.041	1.495	222.975	-9.934
Триглав Осигурување Живот АД, Скопје	18	463.870	1.169	272.573	191.297
ПРВА ЖИВОТ АД Скопје	19	9.268	110	3.589	5.679
Вкупно	20	12.186.085	2.343.660	8.716.084	3.470.001

Извор: АСО – извештај за работењето на друштвата за осигурување 01.01-30.09.2024

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ

МКД '000	31.12.2024	31.12.2023	промена во %
Бруто полисирана премија за осигурување	555.531	505.169	9,97%
Нето заработена премија	524.542	473.886	10,69%
Бруто исплатени штети	-236.290	-233.701	1,11%
Нето трошоци за штети	-216.804	-229.695	-5,61%
Бруто исплатени штети-дел РЕО	7.258	12.185	-40,43%
Нето трошоци за спроведување на осигурување	-135.755	-114.980	18,07%
Провизија	-56.482	-56.863	-0,67%
Останати трошоци за стекнување	-8.485	-6.539	29,76%
Добивка за деловната година пред одданочување	108.477	103.625	4,68%
Добивка за деловната година по одданочување	96.512	92.985	3,79%

Друштвото во извештајниот период оствари позитивен финансиски резултат во износ од 96.512 илјади денари (2023: 82.985 илјади денари) или раст од 3,79% во однос на 2023 година.

Категориите на приходи и на расходи признати до степенот на завршеност на денот на билансот во годината на известувањето детално се дадени подолу:

- Приходи од работењето**

Во 2024 година Друштвото оствари приходи од работење во износ од 722.549 илјади денари (2023: 639.103 илјади денари) што претставува раст од 13,06% или од 83.446 илјади денари во апсолутен износ во споредба со обемот остварен во 2023 година.

Влијание на ова зголемување има:

- Заработена премија (нето приходи од премија): зголемување од 50.656 илјади денари во однос на претходна година или зголемување од 10,69%.**

Главна како резултат на:

- Бруто полисирана премија за осигурување е зголемена за 9,97% или 50.362 илјади денари.
- Бруто полисирана премија предадена во реосигурување бележи намалување за 3,12% или 1.009 илјади денари.
- Приходи од вложувања: зголемување од високи 30.858 илјади денари во однос на претходна година или 20,26%.**
 - Приходите од камати се зголемени за 14.490 илјади денари или 11,62% во однос на 2023 година. Повисоката реализација на приходите од камати, пред се, се должи на зголемувањето на учеството на вложувањата во долгорочни хартии од вредност, со повисок принос.
 - Приходи од вредносно усогласување на хартиите од вредност (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) се зголемени за 10.195 илјади денари во однос на 2023 година. Промената во објективната вредност преку билансот на успех е резултат на нето ефектот од вредносното усогласување односно од неререализирани добивки во вкупен износ од МКД 15.977 илјади, додека со состојба на 31 декември 2023, промената во објективната вредност преку билансот на успех е резултат на нето ефектот од вредносното усогласување односно од

нереализирани добивки во вкупен износ од МКД 5.782 илјади кои произлегуваат од сведување на објективна вредност на датумот на известување.

- Приходи од реализирани добивки од продажба на финансиски имот се зголемени за 3.574 илјади денари во однос на 2023 година
- Останати приходи од вложувања: зголемени за 1.732 илјади денари.
- **Останати приходи, приходи од провизии од реосигурување и останати технички приходи: зголемување од 1.932 илјади денари во однос на 2023 година**

Зголемување на приходот е пред се, како резултат на:

- Приходите по основ на провизии од реосигурување се зголемени за 898 илјади денари.
- Останатите технички приходи се зголемени за 87 илјади денари.

- **Расходи од работењето**

Бруто исплатени штети во 2024 година изнесуваат 236.290 илјади денари и бележат минимален раст од 1,11% во однос на 2023 година. Нето трошоците за штети исплатени кон клиентите изнесуваат 229.032 илјади денари (2023: 221.516 илјади денари) што претставува пораст од 3,39% во однос на 2023 година. Во текот на 2024 година има пораст кај откупите, кој изнесува 30,96%, додека кај сите останати причини за исплата има пад (истеци по полиси (доживување) -13,97%, смрт и тешка болест -11,68%, смрт од незгода -66,16% и инвалидност од незгода -15,37%.

Заклучно со 31.12.2024 година Друштвото бележи расходи по основ надоместоци за штета од осигурување на живот, осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот и дополнително осигурување од последици на несреќен случај.

МКД '000	31.12.2024
Осигурување на живот	225.692
Дополнително осигурување за смрт како последици на несреќен случај	1.888
Дополнително осигурување за траен инвалидитет како последици на несреќен случај	6.341
Осигурување на живот кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	2.369
Вкупно бруто исплатени штети	236.290

Друштвото, во согласност со својата политика за управување со ризиците, а со цел намалување на изложеноста на ризици, надминување на проблемите со флуктуации на штети и избегнување на потенцијални загуби од големи штети, врши реосигурување на ризиците од договорите за осигурување. Соодветно на тоа, една од мерките за ублажување на ризикот од зголемена смртност која Друштвото тековно ја применува, е реосигурување на ризиците од смрт кај сите полиси кои го покриваат тој ризик.

Аналогно на зголемување на продажба, Друштвото забележа и раст од 18,07% кај трошоците за спроведување на осигурување во износ од 20.775 илјади денари. Трошоците за провизија за брокерски друштва и застапници вклучуваат трошоци за провизија на брокерски друштва во износ од 30.074 илјади денари (2023: 29.971 илјади денари), провизија за друштва за застапување во износ од 22.728 илјади денари (2023: 20.273 илјади денари), провизија за банки износ од 3.667 илјади денари (2023: 5.106 илјади денари) и провизија за застапници во износ од 13 илјади денари (2023: 1.513 илјади денари).

Административните трошоци во 2024 година изнесуваат 62.949 илјади денари и има зголемување за 15.058 илјади денари во однос на претходната година (2023: 47.891 илјади денари). Трошоците за услуги

во вкупен износ од МКД 25.595 илјади (2023: МКД 23.935 илјади) вклучуваат трошоци за кирија од поврзани страни во вкупен износ од МКД 6.877 илјади (2023: МКД 5.496 илјади) и трошоци за услуги од матичната компанија во износ од МКД 8.059 илјади (2023: МКД 7.608 илјади).

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

Вкупната актива на Друштвото на 31.12.2024 година изнесува 4.133.233 илјади денари и забележува пораст од 8,00% во однос на претходната година (2023: 3.908.770 илјади денари) (Прилог 1).

- **Вложувања**

Вкупните вложувања на Друштвото на 31.12.2024 година изнесуваат 4.133.233 илјади денари што е за 5,74% над нивото од 2023 година кога изнесуваа 3.908.770 илјади денари.

На 31 декември 2024 година, Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во износ од МКД 3.435.569 илјади (2023: МКД 3.237.688 илјади) во државни обврзници издадени од Р.С Македонија кои имаат преостанати рокови на доспевање од 2 до 26 години (2023: од 1 до 27 години) и номинални каматни стапки од 1,625% до 6,96% (2023: 1,625% до 5,90%). Износот од МКД 218.326 илјади (2023: 204.557 илјади) се однесува на удели во инвестициски фондови: удели во обврзнички фонд Граве Флекс Бонд ЕУР и акциски фонд Граве Глобал. Износот од МКД 27.964 илјади (2023: 22.556 илјади) се однесува на удели во индексен инвестициски фонд, кој се тргува на берза и е класифициран како расположлив за продажба.

На 31 декември 2024 година, Друштвото има депозити во домашни банки кои имаат преостанати рокови на доспевање од 2 до 23 месеци (2023: од 3 до 25 месеци) и каматни стапки од 2,9% до 3,8% (2023: 1,2% до 3,7%).

- **Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)**

	2024	2023
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестициониот ризик		
Удели во инвестициски фондови	108.882	52.714
	108.882	52.714

Со состојба на 31 декември 2024 година, Друштвото има вложувања во удели во отворен инвестициски фонд (акциски фонд) кои служат за покривање на техничките резерви кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик и истите се класифицирани како вложувања расположливи за тргување кои се регистрирани и работат на територијата на Р.С Македонија во износ од МКД 108.812 илјади (2023: МКД 52.714 илјади).

- **Побарувања од непосредни работи на осигурување**

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон ложи побарувања е контролирана.

	2024	2023
Побарувања по основ на премии		
Побарувања по основ премии за осигурување	34.803	35.476
Исправка на вредност на побарувања	(6.967)	(6.673)
	27.836	28.803

Заклучно со 31 декември 2024 година, Друштвото склучило 1.814 (2023: 1.739) нови полиси или вкупно активни договори со состојба на 31 декември 2024 година од 18.916 осигурителни полиси (2023: 18.472 активни полиси) за животно осигурување.

Движењето на исправката на вредноста во текот на годината е како што следи:

	2024	2023
На 1 јануари:	(6.673)	(5.038)
дополнителна исправка на вредност	(2.717)	(3.364)
ослободување на исправка на вредност	2.423	1.729
На 31 декември	(6.967)	(6.673)

Структурата на доспеаноста на побарувања по основ на осигурување е презентирана подолу:

(Во илјади денари)	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
0-30 дена	1.748	-	1.748	-
31-60 дена	20.453	2.045	18.408	10%
61-120 дена	8.490	2.632	5.858	31%
121-270 дена	3.484	1.777	1.707	51%
271-365 дена	395	280	115	71%
Над 365 дена	233	233	-	100%
31 декември 2024	34.803	6.967	27.836	20,02%

(Во илјади денари)	Бруто вредност	Исправка на вредноста	Сегашна вредност	% на исправка
0-30 дена	1.631	-	1.631	-
31-60 дена	21.735	2.173	19.562	10%
61-120 дена	9.304	2.884	6.420	31%
121-270 дена	2.249	1.147	1.102	51%
271-365 дена	305	217	88	71%
Над 365 дена	252	252	-	100%
31 декември 2023	35.476	6.673	28.803	18,81%

- Парични средства и парични еквиваленти

	2024	2023
Парични средства во домашни банки	47.340	27.506
Парични средства во благајна	10	2
Издвоени парични средства за покритие на математичка резерва	55.945	21.321
Останати парични еквиваленти-бизнис картички	505	337
	103.800	49.166

Парите на денарски трансакциски сметки во домашни банки имаат варијабилни годишни камати, што зависи од банките и истите можат да се менуваат, што е дискреционо право на секоја банка.

Во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето, друштвата се должни да отворат посебна сметка во банка на која се држат средствата што ја покриваат математичката резерва и преку која се извршуваат сите поединечни трансакции поврзани со математичката резерва.

- Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување

	2024	2023
Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување		
- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	1.136	131
- Münchner Rueckversicherungs-Gesellschaft / Германија	-	2.247
- Groupama Life Express / Бугарија	-	1.323
	1.136	3.701

- Останати побарувања

	2024	2023
Побарувања по основ на финансиски вложувања		
- Побарувања по основ на камати од обврзници	63.044	61.768
- Побарувања по основ на камати од депозити	17.657	13.919
- Останати побарувања	1.831	-
	82.532	65.085

- Резерви по договори за осигурување и средства од реосигурување

Бруто технички резерви

	2024	2023
Бруто резерва за преносна премија	15.124	15.568
Бруто математичка резерва		
- преносни премии за животно осигурување	153.116	157.561
- математичка резер. по основ животно осиг.	3.130.409	2.929.308
- резерва за удел во добивка	103.491	104.622
- резерва за идни бонуси и попусти	9.196	7.235
	3.396.212	3.198.726
Посебна резерва за унит линк		
- посебна резерва за unit-linked	108.882	52.714
	108.882	52.714
Бруто резерви за штети		
- резерви за пријавени неисплатени штети	37.246	49.933
- резерви за настанати непријавени штети	12.239	17.697
- резерви за трошоци за штети	672	832
	50.157	68.462
	3.570.375	3.335.470

Математичка резерва

Друштвото издвојува математичка резерва во износ кој е проценет на начин кој ќе обезбеди покривање на сите обврски од договорите за осигурување каде осигурениот настан зависи од ризиците кои се релевантни за конструкција на таблиците за веројатност. Математичката резерва е пресметана по нето проспективна метода како разлика од сегашната вредност на идните обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните премии, поединечно за секој договор. Доколку методот за процена на математичката резерва наложува и издвојување на преносна премија, истата се додава на износот на пресметаната математичка резерва.

Кај основните осигурувања на живот согласно регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување е дозволено намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација), при што стапката на цилмеризација не може да биде поголема од 3,5% од договорената сума на осигурување. Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5% (2021: 3,5%).

Во пресметките на математичката резерва се користат следниве годишни технички каманти стапки, согласно гарантираните каматни стапки по договорите:

- 3,00% за договорите склучени до 31.12.2015 г.
- 2,25% за договорите склучени меѓу 1.1.2016 г. и 1.5.2020 г.
- 2,00% за договорите склучени меѓу 1.5.2020 г. и 1.5.2021 г.
- 1,50% за договорите склучени од 1.5.2021 г.

По исклучок, за договорите од ГДД1 и РДД31 тарифите, примената на техничка каматна стапка со висина од 2,25% се применуваше од 1.11.2015 г. до 1.5.2020 г.

Пресметката на математичката резерва се прави поединечно по договор за осигурување, зависно од техничкиот план за соодветната тарифа, траење на осигурувањето, пристапната старост и пол на осигуреникот, осигурениот износ, поминато траење на осигурувањето и начинот на плаќање на премија. Согласно регулативата, се прави и проверка дали техничката премија која се користи во пресметката на математичката резерва, зголемена за дозволеният годишен износ на цилмеризација, е помала од 90% од бруто полисираната премијата од договорот и во случај да не е задоволен овој услов во пресметката на математичката резерва, наместо техничката премија зголемена за дозволеният износ на цилмеризација, се зема 90% од бруто полисираната премија.

Математичката резерва на пресекот на периодот е пресметана со линеарна интерполација на математичката резерва пресметана на почетокот и на крајот од осигурителната година во која припаѓа денот на пресметката, за секој договор за осигурување.

За ФЛД1 тарифата, осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови во случај на смрт и доживување не се пресметува математичка резерва. Постои само посебна резерва која е еднаква на вредноста на инвестициската сметка која е директно поврзана со уделите во инвестицискиот фонд. Формулата прикажува приближна вредност на денот на проценка, која е еднаква на производот на бројот на удели на инвестицискиот фонд кои ги поседува осигуреникот на својата инвестициска сметка и вредноста на уделите на фондот.

Како резултат на актуелните промени на пазарот и очекуваните трендови за остварување на приноси од вложувањата, вкупната каматна стапка за определување на добивката се намалува на 3% за 2022 и 2,75% за 2023 до 2026 година. Едновременно од мај 2021 година се намали и техничката камата на договорите за животна осигурување на 1,5% (претходно 2%). Со тоа просечната пондерирана висина на техничката каматна стапка за пресметка на математичката резерва согласно гарантираните каматни стапки по договорите изнесува 2,71%.

Резерва за преносна премија

Друштвото проценува и издвојува бруто резерви за преносни премии одделно за секој договор за осигурување во однос на кој Друштвото носи ризик. Друштвото издвојува резерви за преносни премии за секој договор за осигурување поединечно, во висина на оној дел од бруто полисираната премија што се пренесува во идниот пресметковен период во сооднос меѓу истечениот осигурителен период и преостанатиот период од истекот на договорите за осигурување. За договорите за осигурување на живот за кои се издвојува математичка резерва, преносните премии се додаваат на износот на пресметаната математичка резерва. Поединечната пресметка на резервите за преносни премии за секој договор за осигурување, имајќи предвид дека ризикот е рамномерно распределен за целото времетраење на истиот, се врши по методот „pro rata temporis“.

Дополнителна резерва за неистечени ризици

Друштвото проценува и издвојува дополнителна резерва за неистечени ризици земајќи предвид дека резервата за неистечени ризици (после намалување на одложените трошоци за стекнување), на датумот на процена и на ниво на хомогено портфолио, како минимум треба да одговара на номиналната вредност на паричните текови кои се однесуваат на развојот на идните: премии, надоместоци, штети, трошоци, даноци и другите парични текови кои се однесуваат на осигурително-техничкото работење на друштвото на осигурување, вклучително и маргина за неповолни отстапувања, кои ќе се појават после датумот на процена.

Друштвото ја пресметува дополнителната резерва за неистечени ризици, преку проценка на вкупните очекувани идни штети (вклучувајќи ги и директните трошоци за обработка на штети) и вкупниот износ на трошоци кои се пресметани во цената на осигурување, но не се настанати до пресметковниот датум, и потоа истите ги намалува за претходно проценетите резерви за преносни премии.

Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси се издвојуваат врз основа на правото на удел (учество) во добивката, кое е предвидено согласно тарифите и договорите за осигурување, по поединечен договор за осигурување, при што висината на добивката се пресметува врз основа на приносот од вложувањата на средствата од математичката резерва и е во корелација со разликата помеѓу вкупната каматна стапка за определување на добивка (утврдена со соодветна одлука) и техничката каматна стапка. Резервите за бонуси и попусти се додаваат на износот на пресметаната математичка резерва.

Резерви за штети

Резерви за штети се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои Друштвото е должно да ги надомести, врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се појавил до крајот на пресметковниот период, без оглед дали настанот е пријавен, вклучувајќи ги сите трошоци кои произлегуваат од ненавремено извршување на обврските на Друштвото по комплетираните оштетени побарувања.

Друштвото прави процена за резервите за штети за сите штетни настани кои потекнуваат од договорите од сопственото портфолио. Овие резерви, покрај проценетите обврски за настанати и пријавени штети, ги вклучуваат и проценетите обврски за настанати но непријавени штети, како и резерви за директни и индиректни трошоци за обработка и решавање на штети.

Резерви за настанати и пријавени штети

Друштвото врши проценка на очекуваниот износ за надоместок за секоја штета поединечно врз основа на расположливата документација. Доколку нема соодветна документација, се користи мислење на соодветен експерт (лекар, актуар, адвокат и слично).

При тоа Друштвото го зема во предвид следново:

- Медицински извештаи за повреди или болести;
- Судски одлуки било да се конечни или не;
- Штети за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Затезна камата од судски спорови и
- Останати трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Резерви за настанати но непријавени штети

Резервите за настанати но непријавени штети се издвојуваат за дополнителното осигурување за инвалидност од несреќен случај. IBNR се пресметува со користење на повеќе признати актуарски методи. Основен метод за пресметка на резервите за настанати но непријавени штети е методот на триангулација на штети односно Chain Ladder метод, врз основа на статистичките податоци за настанати штети во последните пет односно седум години. При користење на овој метод се земаат во предвид и потенцијалните можности за отстапување во развојните фактори, поради што се прави и соодветна корекција. Дополнително, заради проверка на можните отстапувања, се прави и проценка на IBNR резервите и со користење на дополнителни актуарски метода: метод на триангулација на штети врз основа на статистичките податоци за исплатени штети, B-F метод со кој се зема предвид и потенцијалната идна изложеност на ризик од штети и метод на просечен износ на штети. Врз основа на разумна проценка и квалитативно расудување на актуарот, заради поголема претпазливост се користи и „tail factor“.

Пресметка на резерви за настанати но непријавени штети се прави и за дополнителното осигурување од смрт поради незгода. Имајќи предвид дека нема доволно искуство со овие штети бидејќи настануваат во многу мал број и се пријавуваат релативно брзо, во пресметките се користени паушални методи за проценка преку просечен износ на резервирани и исплатени штети и преку очекуван коефициент на штети.

Исто така заради претпазливост направена е пресметка на резерви за настанати но непријавени штети и за колективно осигурување од смрт од болест. Имајќи предвид дека засега нема големо искуство со штети бидејќи настануваат во мал број и се пријавуваат релативно брзо користени се паушални методи преку просечен износ на резервирани и исплатени штети и преку очекуван коефициент на штети.

Истотака по препорака на реосигурителот направена е резервација за настанати но непријавени штети за кредитно животно осигурување. Се изготвуваат неколку пресметки со користење на метод на триангулација на штети, со настанати штети и со ликвидирани штети, пресметки со просечни штети и со B_F методи со претпазливо проценет фактор на штети врз основа на искуството со штети. Методот за ова осигурување се врши по препорака на реосигурителот кој превзема и 75% од ризикот, односно со прудентен очекуван коефициент на штети согласно искуствата на реосигурителот.

Резервите за повторно отворени штети

Друштвото ги регистрира како развој на постојните штети. Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се третираат како дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно од резервите за настанати, но непријавени штети.

Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се составен дел од резервите за настанати и пријавени штети, односно резерва за настанати, но непријавени штети.

Друштвото ги пресметува резерви за индиректни трошоци за обработка на штети во висина на очекуваниот износ на трошоци кој друштвото треба да го надомести на трети лица за целите на целосно решавање и исплата на штетите настанати до датумот на процена, доколку друштвото за осигурување

прекине со работа. Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети се проценува врз основа на фактичките индиректни трошоци кои се поврзани со обработката на штети. При тоа, земени се во предвид следните варијабли: просечен број на отворени, ликвидирани и резервирани штети, просечни административни трошоци за обработка на штетите кои вклучуваат плата на вработените одговорни за обработка на штети, трошоци за наем на деловен простор и останати административни трошоци. За проценка на индиректните трошоци земени се предвид и висината на резервите за настанати и пријавени штети и висината на IBNR резервите.

Анализи на резервите по договори за осигурување

	Осигуру- вање од живот	Дополнително осигурување	Осиг. каде инв. ризик го презема осиг.	Вкупно
Математичка резерва	3.392.627	776	2.809	-
Посебна резерва за unit-linked	-	-		108.882
Преносна премија	187	14.937	-	-
• Пренос за делот на реосигурителот	(6.377)	(5.116)	-	-
• Резерви за штети	33.303	16.763	3	88
• Резерви за штети – дел за реосигурителот	(6.852)	(4.961)	-	-
• 31 декември 2024	3.412.888	22.399	2.812	108.970

	Осигуру- вање од живот	Дополнително осигурување	Осиг. каде инв. ризик го превзема осиг.	Вкупно
Математичка резерва	3.197.949	777	-	3.198.726
Посебна резерва за unit-linked	-	-	52.714	52.714
Преносна премија	136	15.432	-	15.568
• Пренос за делот на реосигурителот	(5.696)	(5.244)	-	(10.940)
• Резерви за штети	47.647	20.815	-	68.462
• Резерви за штети – дел за реосигурителот	(11.721)	(6.169)	-	(17.890)
• 31 декември 2023	3.228.315	25.611	52.714	3.306.640

- Реосигурување во бруто технички резерви

Договори за реосигурување

Во 2024 година активни се следните договори за реосигурување:

Реосигурител	Вид на реосигурување
Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Република Австрија	1) Договор по ризик со кој се опфатени сите животни осигурувања (индивидуални и колективни), осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови и дополнителни осигурувања поврзани со нив, освен инвалидитет како последица на незгода; Quota Share договор;).
	2) Договор по ризик со кој е покриено дополнително осигурување на инвалидитет како последица од незгода; Quota Share договор.
	3) Договор по настан со кој е покриено дополнително осигурување кон осигурувањето на живот (смрт или инвалидитет како последица на незгода, болнички дневници и други бенефиции при хоспитализација, работна неспособност). Excess of loss договор
	4) Договор по настан со кој е покриено целокупно работење во врска со осигурување на живот и дополнително здравствено осигурување со исклучок на дополнително осигурување за смрт, инвалидност и работна неспособност како последица од незгода – кумулативно; X/L договор
Groupama Life Experss (претходен назив SOGE Life) / Бугарија	1) Договор по ризик со кој е покриено групно животно осигурување со дополнително осигурување на индивидуални корисници на банкарски производи во случај на смрт од било која причина, смрт поради несрекен случај, трајна и целосна загуба на самостојност и целосна и трајна инвалидност, Quota Share договор и дополнителен Surplus.
Münchner Rueckversicherungs- Gesellschaft / CP Германија	1) Договор по ризик со кој се опфатени сите животни осигурувања и осигурување на живот поврзано со инвестициони фондови вклучувајќи ги и дополнителните осигурувања, освен инвалидитет како последица на незгода; Surplus договор. Во рамките на овој договор, има и едно факултативно реосигурување, со претходно одобрување од страна на реосигурителот согласно договорот за реосигурувања за осигурен износ над максималното покритие согласно основниот Surplus договор.

	2024	2023
Дел за реосигурување на преносна премија		
- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	4.813	4.936
- Münchner Rueckversicherungs-Gesellschaft Германија	303	308
	5.116	5.244
Дел за реосигурување на математичка резерва		
- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	5.436	5.474
- Münchner Rueckversicherungs-Gesellschaft Германија	941	222
	6.377	5.696
Дел за реосигурување за резерви за штети		
- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	7.611	9.843
- Groupama Life / Бугарија	4.202	8.047
	11.813	17.890
	23.306	28.830
• Останати обврски		
	2024	2023
Обврски од непосредни работи на осигурување		
- провизии на агенти и брокери	2.755	4.963
- примени аванси по премии	52.750	46.659
- провизии за profit sharing	2.441	2.540
	57.946	54.162
Обврски поврзани со реосигурување		
- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	-	-
- Münchner Rueckversicherungs-Gesellschaft / Германија	2.665	-
- Groupama Life / Бугарија	593	136
	3.258	136
Останати обврски		
- за плати на вработени	2.637	1.803
- обврски кон добавувачи во земјата и странство	703	494
- по договор за дело	129	126
- обврска за лиценца	1.821	1.459
- обврска кон Граве Недвижности-Скопје	103	81
	5.393	3.963
	66.597	58.261

8. ОПИС И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзијата, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските. На 31 декември 2024 година вложувањата кои служат како средства што ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување изнесуваат МКД 3.420.484 илјади (2023: МКД 3.267.190 илјади). Овие средства се состојат од парични средства, депозити во банки, удели во инвестициони фондови, вложување во ЕТФ, позајмици дадени на имателите на полиси и хартии од вредност издадени од Р.С Македонија. На 31 декември 2024 година вложувањата кои служат како средства што ги покриваат техничките резерви по договорите за осигурување изнесуваат МКД 90.000 илјади (2023: МКД 80.000 илјади). Овие средства се состојат од депозити во банки и хартии од вредност издадени од Р.С Македонија.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; краткорочните и долгорочните депозити во банки кои имаат дозвола од НБРСМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; обврзниците или другите должнички хартии од вредност за кои гарантира Р.С Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување; уделите во инвестициските фондови кои се регистрирани во Р.С Македонија не смеат да надминат 20% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви по договорите за осигурување, како и вложувањата со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на ЕУ или членка на ОЕЦД не смеат да надминат повеќе од 20% од вкупните средства кои ги покриваат математичките и техничките резерви. На 31 декември 2024 година паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 1,6% (2023: 0,7%), депозити во банки изнесуваат 12,1% (2023: 12,8%), уделите во отворените инвестициони фондови изнесуваат 5,9% (2023: 6,0%), учеството на ЕТФ-от е 0,8% (2023: 0,7%), позајмиците дадени на имателите на полиси изнесуваат 0,2% (2023: 0,2%) додека државните обврзници изнесуваат 79,3% (2023: 79,6%) од вкупните средства кои ги покриваат математичките резерви по договорите за осигурување.

На 31 декември 2024 година депозитите во банки изнесуваат 33,3% (2023: 25,0%), дозволен лимит е 60%, а додека државните обврзници изнесуваат 66,7% (2023: 75,0%), дозволен лимит е 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви по договорите за осигурување.

Географска и секторска концентracија

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентracија кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување и обврските за реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања (орочени депозити и должнички хартии од вредност).

Според раководството на Друштвото, должничките финансиски средства не се изложени на каматен ризик, со оглед на фактот дека најголем дел од нив се со фиксна камата.

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај финансиските инструменти во однос на можната ненаплатливост од другите странки. Сепак земајќи во предвид дека Друштвото најмногу вложува во државни обврзници и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се повратат.

Паричните средства и паричните еквиваленти, останатите побарувања, средствата за реосигурување, орочените депозити, и должничките хартии од вредност не се обезвреднети. Средствата од реосигурување се побарувања од реосигурители со кредитен рејтинг од А+ според Стандард и Пурс Кредитен рејтинг агенцијата.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

Управување со ризикот од договори за осигурување

Управувањето со ризикот од договори за осигурување зависи од веројатноста за настанување на смрт, калкулирана во таблиците за смрт. Осигурените настани се случајни и нивниот број и висина ќе варира во зависност од степенот на воспоставените статистички техники. Поголемото портфолио на слични договори покажува помала варијабилност во настанувањето на ризикот.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со управување во делот на штети и евентуално можноста осигурениците да измислат или направат измама за одредена штета.

Управување со капиталот

Друштвото е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамки на кои врши работи на осигурување, како и ризиците на кои е изложено при вршење на тие работи.

Капиталот на друштвото за осигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност.

Цели на Друштвото во поглед на управувањето со капиталот се:

- Да соодветствува со барањата за капитал согласно законската регулативата;
- Да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на друштвото.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Одделните вложувања на капиталот можат да изнесуваат најмногу до: 60% за вложувања во недвижности; 15% за вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена, при што одделното вложување во вакви заеми не може да надмине 1% од капиталот. Друштвото може неограничено да ги вложува средствата на капиталот во државни хартии од вредност, банки и да одобрува заеми на правни лица со обезбедување на банкарска гаранција, притоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност. Вкупните финансиски вложувања во една банка можат да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот. Вкупните финансиски вложувања кај поединечен субјект кој не е банка, можат да изнесуваат најмногу до 10% од капиталот.

ВК: Извештај за вложувања на средствата кои не ги покриваат техничките/математичката резерва			
Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	% од капитал и резерви (позиција 026)
1	2	3	4
A. ВКУПНИ ВЛОЖУВАЊА НА СРЕДСТВАТА КОИ НЕ ГИ ПОКРИВААТ ТЕХНИЧКИТЕ/МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА	001	726.550.279	99,3%
I. ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ (кои служат за вршење на дејност и кои не служат за вршење на дејност)	002		0,0%
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ	003	0	0,0%
II.1. Акции, удели и останати сопственички инструменти во друштва во група - подружници	004		0,0%
II.2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	005		0,0%
II.3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	006		0,0%
II.4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	007		0,0%
II.5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	008		0,0%
II.6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	009		0,0%
II.7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	010		0,0%
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА	011	726.550.279	99,3%
III.1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	012		0,0%
III.2. Финансиски вложувања расположливи за продажба	013	678.694.760	92,8%
1. Должнички хартии од вредност	014	663.641.548	90,7%
2. Акции, удели и останати сопственички инструменти	015		0,0%
3. Акции и удели во инвестициски фондови	016	15.053.212	2,1%
III.3. Финансиски вложувања за тргување	017	0	0,0%
1. Должнички хартии од вредност	018		0,0%
2. Акции, удели и останати сопственички инструменти	019		0,0%
3. Акции и удели во инвестициски фондови	020		0,0%
III.4. Депозити, заеми и останати пласмани	021	47.855.519	6,5%
1. Дадени депозити	022		0,0%
2. Заеми обезбедени со хипотека	023		0,0%
3. Останати заеми	024		0,0%
4. Останати пласмани	025	47.855.519	6,5%
III.5. Деривативни финансиски инструменти	026		0,0%
IV. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	027		0,0%
Б. КАПИТАЛ	028	731.590.843	100,0%
(Позиција V од образецот за Пресметка на капитал (КС))			

На 31 декември 2024 година Друштвото има вложувања од капиталот во должнички хартии од вредност (92,80%), удели во инвестиционен фонди (2,1%), останати пласмани (6,5%). На 31 декември 2024 година Друштвото нема депозити во банки како вложувања од капиталот. Друштвото го пресметува потребното ниво на маргината на солвентност согласно Законот за супервизија на осигурувањето. Маргина на солвентност и користењето на сопствените средства редовно се следат од раководството на Друштвото, при што се користат техники кои се пропишани согласно законската регулатива. Потребното ниво на маргина на солвентност за осигурување на живот како и за класа 21 е прикажано подолу:

Потребното ниво на маргина на солвентност за осигурување на живот е прикажано подолу:

(Во илјади денари)

		2024	2023
Бруто математичка резерва	1	3.396.212	3.198.726
Нето математичка резерва	2	3.389.835	3.193.030
Коефициент 1 ($[3]=[2]/[1]$ или 0,85, доколку е помал)	3	0,998	0,998
Релевантен фактор	4	4%	4%
Прв резултат ($[5]=[1]*[3]*[4]$)	5	135.593	127.721
ризик од смрт до 3 години	6	2.044.819	1.545.467
Бруто ризичен капитал	7	19.229	1.574
(доколку не е	8	5.589.554	7.279.586
негативен број)			
Вкупно ($[6]*0,1\% + [7]*0,15\% + [8]*0,3\%$)	9	18.482	23.387
Нето ризичен капитал (доколку не е негативен број)	10	7.647.225	9.130.823
Коефициент 2 ($[11]=[10]/([6]+[7]+[8])$ или 0,50, доколку е помал)	11	0,999	0,999
Втор резултат ($[12]=[9]*[11]$)	12	18.827	24.146
Капитализирани средства	13	-	-

Пресметана маргина на солвентност за осигурување на живот

14 154.420 151.868

Потребното ниво на маргина на солвентност за осигурување каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот (класа 21) е прикажано подолу:

(Во илјади денари)

		2024	2023
Бруто резерва	1	108.882	52.714
Нето резерва	2	108.882	52.714
Коефициент 1 ($[3]=[2]/[1]$ или 0,85, доколку е помал)	3	1,000	1,000
Релевантен фактор	4	1%	4%
Прв резултат ($[5]=[1]*[3]*[4]$)	5	1.089	2.109
ризик од смрт до 3 години	6	-	-
Бруто ризичен капитал	7	-	-
(доколку не е	8	1.506.794	876.953
негативен број)			
Вкупно ($[6]*0,1\% + [7]*0,15\% + [8]*0,3\%$)	9	4.520	2.631
Нето ризичен капитал (доколку не е негативен број)	10	1.506.794	1.173.399
Коефициент 2 ($[11]=[10]/([6]+[7]+[8])$ или 0,50, доколку е помал)	11	1,000	1,000
Втор резултат ($[12]=[9]*[11]$)	12	4.520	3.520
Капитализирани средства	13	-	-

Пресметана маргина на солвентност за осигурување каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот

14 5.609 5.629

Потребното ниво на маргина на солвентност за дополнително осигурување кон осигурувањето на живот е прикажано подолу:

(Во илјади денари)

		2024	2023
Бруто полисирана премија	1	42.787	45.127
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	7.702	8.123
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	-	-
Вкупен износ од Бруто полисираната премија ($[4]=[2] + [3]$)	4	7.702	8.123
Бруто исплатени штети	5	8.229	13.036
Нето исплатени штети	6	5.760	6.728
Коефициент ($[7]=[6]/[5]$ или 0.50 доколку е помал)	7	0,700	0,516
Пресметана маргина на солвентност за допол. осиг. ($[8]=[4]*[7]$)	8	5.391	4.192
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност		165.420	161.689

9. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Основна функција на Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве осигурување АД Скопје е сервис и подршка на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото, во рамки на генералната стратегија на Групација Граве и спроведување на корпоративските процеси и процедури. Службата за информатичко комуникациски технологии во Граве осигурување АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и документи релевантни во работењето на друштвото.

Друштвото го следи трендот на технологијата и информатичката технологија па така во таа смисла опремени сме со висококвалитетна технологија која ги подржува програмите за пријава и обработка на штети, програм за следење на судските предмети, програми за продажна мрежа како и посебни програми за финансии.

ГРАВЕ осигурување АД Скопје има правилници како интерни акти и воспоставено односно преземени се соодветно техничко организациони мерки за заштита на лични податоци и нивната обработка и тоа Серверите се поврзани во енергетска мрежа преку уред за непрекинато напојување, лозинките се менуваат на 90 дена и должината на лозинките е минимум 12 карактеристики, по 3 неуспешни обиди за поврзување системот се блокира, по изминување на 15 минути неактивност постои автоматско одјавување односно се заклучува десктопот. Се користи хардверска и софтверска заштита мрежна бариера помеѓу локална и надворешна мрежа, инсталирани се програми за антивирус, антиспајвер и антиспам заштита, интернет конекцијата е заштитена со мрежна бариера. Само администраторот на базата на податоци има директен пристап до базата во која се наоѓаат податоците, постојат лозинки за итни ситуации постои бекап документирана стратегија и многу други преземени технички мерки.

Службата за информатички технологии делува во правец на:

- Целосна достапност на ИТ сервисите;
- Техничка и апликативна подршка на корисниците на информациските системи;
- Унапредување и имплементација на апликативен софтвер;
- Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето,
- Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (AD/DNS/File/Print), безбедност (пристап на корисници, AV, backup, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија;

Примена на ИТ политика за безбедност според Правилникот за минимални стандарди на АСО и според безбедносните стандарди на Групација Граве

10. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото ги извршило следните трансакции со поврзани страни за годините што завршуваат на 31 декември 2024 и 2023 година:

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија – матична компанија**

	2024	2023
Бруто полисирана премија дадена во реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(22.711)	(22.761)
Промена во бруто резерва за преносна премија на неживот (дополнително) за реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(123)	141
Приходи по основ на провизии од реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	9.766	8.513
Бруто исплата на штета – дел за реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	6.173	7.181
Промени во резерви за настанати и непријавени штети-дел за реосигурување		
- Промени во резерва за настанати и непријавени штети –дел за Реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(2.233)	(20)
Промени во бруто математичка резерва - дел во реосигурување		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	(38)	(167)
Останати административни трошоци		
- Трошоци за услуги (Grazer Wechselseitige Versicherung AG)	(8.059)	(7.608)

Извештај за финансиска состојба (биланс на состојба)**Реосигурување во бруто технички резерви**

	2024	2023
Дел за реосигурување на преносна премија		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	4.813	4.936
Дел за реосигурување на математичка резерва		
- Grazer Wechselseitige Versicherung AG / Австрија	5.436	5.474
Дел за реосигурување за резерви за настанати пријавени штети		

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	9.843	9.843
---	-------	-------

Побарувања по основ на премија за реосигурување

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	1.136	132
---	-------	-----

Обврски по основ на премија за реосигурување

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG / Австрија	-	-
---	---	---

Останати обврски

- Обврски за лиценца (Grazer Wechelseitige Versicherung AG) Австрија)	1.821	1.459
---	-------	-------

Во текот на 2024 година, Друштвото исплати дивиденда на акционерот Grazer Wechelseitige Versicherung Aktiengesellschaft Австрија во износ од МКД 18.448.500 (2023: МКД 18.447.960).

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**Граве недвижности ДООЕЛ Скопје / Македонија - подружница на матичната компанија**

	2024	2023
Трошок за закупнини		
- Граве Недвижности ДООЕЛ Скопје/ Македонија	6.877	5.496

Извештај за финансиска состојба (биланс на состојба)**Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)****Граве Осигурување Неживот АД Скопје / Македонија - подружница на матичната компанија**

	2024	2023
Трошоци за премија за осигурување		
- Граве Осигурување Неживот АД Скопје/ Македонија	(75)	(75)

Извештај за финансиска состојба (биланс на состојба)

	2024	2023
Краткорочни обврски		
- Граве Осигурување Неживот АД Скопје/ Македонија	-	4

Извештај за сеопфатна добивка (биланс на успех)**GRAWE Hrvatska d.d / Хрватска - подружница на матичната компанија**

	2024	2023
Трошок за консултантски услуги		
- GRAWE Hrvatska d.d/ Хрватска	-	310

Во текот на дванаесет месечниот период во 2024 година Друштвото има реализирано вложувања во државни обврзници т.е. купувања со посредство на банка од продавач BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH во износ од МКД 306.000 илјади (2023: нема). BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH е дел од Групацијата на која припаѓа друштвото односно согласно сопственичката структура на Групацијата, BVG Beteiligung und Verwaltungsgesellschaft GmbH и Друштвото имаат заеднички сопственик, Grazer Wechselseitige Versicherung AG.

Извршен директор
Зоран Стојановски

Акционерско друштво
за осигурување
Г Р А В Е
СКОПЈЕ

Прилози:

Прилог 1: Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

Прилог 2: Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

осигурување на живот
Граве
01.01 - 31.12
2024

БС: Биланс на состојба

Опис на позицијата	Број на пози- ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	16	408.953	189.527
1. Гудвил	002			
2. Останати нематеријални средства	003	16	408.953	189.527
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	4.133.232.893	3.908.769.704
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+007+008)	005		0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		0	0
1.1 Земјиште	007			
1.2 Градежни објекти	008			
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010			
2.2 Градежни објекти	011			
2.3 Останати материјални средства	012			
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014			
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015			
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016			
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017			
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018			
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019			
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020			
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	4.133.232.893	3.908.769.704
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		0	0
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023			
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024			
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18	3.681.858.994	3.464.800.436
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026			
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027	18	3.435.569.158	3.237.687.373
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028			
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029	18	246.289.836	227.113.063
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	18	0	0
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031			
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032			
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033			
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		0	0
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035		451.373.899	443.969.268
4.1 Дадени депозити	036	18	445.000.000	439.000.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038	18	6.373.899	4.969.268
4.4 Останати пласмани	039			
5. Деривативни финансиски инструменти	040			

IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041			
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	25	23.305.857	28.830.130
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043	25	5.115.668	5.244.344
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044	25	6.376.975	5.695.535
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045	25	11.813.214	17.890.251
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046			
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047			
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048			
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		0	0
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050	19	108.882.285	52.714.373
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	0
1. Одложени даночни средства	052			
2. Тековни даночни средства	053		0	0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		111.503.664	108.190.825
И. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	20	27.836.105	28.802.478
1. Побарувања од осигуреници	056	20	27.836.105	28.802.478
2. Побарувања од посредници	057			
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058			
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		1.135.622	3.701.238
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060	22	1.135.622	3.701.238
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061			
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062			
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063		82.531.937	75.687.109
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064			
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	23	80.701.360	75.687.109
3. Останати побарувања	066	23	1.830.577	0
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067			
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		108.382.249	54.295.858
И. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	4.582.290	5.130.160
1. Опрема	070		4.582.290	5.130.160
2. Останати материјални средства	071			
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	21	103.799.959	49.165.698
1. Парични средства во банка	073	21	47.340.128	27.505.915
2. Парични средства во благајна	074	21	10.174	2.097
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075	21	55.944.440	21.320.807
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076	21	505.217	336.879
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077			
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078		42.264	386.794
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080			
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		42.264	386.794
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082			
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		4.485.758.165	4.153.377.211
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084			

ПАСИВА			
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	831.213.228	749.400.306
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	183.998.795	183.998.795
1. Запишан капитал од обични акции	087	183.998.795	183.998.795
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		
3. Запишан а неуплатен капитал	089		
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091	20.416.523	16.667.381
1. Материјални средства	092		
2. Финансиски вложувања	093	20.416.523	16.667.381
3. Останати ревалоризациони резерви	094		
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	255.068.680	224.073.665
1. Законски резерви	096	255.068.680	224.073.665
2. Статутарни резерви	097		
3. Резерви за сопствени акции	098		
4. Откупени сопствени акции	099		
5. Останати резерви	100		
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101	275.216.950	231.675.421
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103	96.512.280	92.985.044
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		
B. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		
B. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	25 3.461.492.753	3.282.755.970
I. Бруто резерви за преносни премии	107	25 15.124.218	15.568.321
II. Бруто математичка резерва	108	25 3.396.212.240	3.198.725.767
III. Бруто резерви за штети	109	25 50.156.295	68.461.882
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		
V. Бруто еквализациона резерва	111		
VI. Бруто останати технички резерви	112		
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113	108.882.285	52.714.373
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	6.396.204	375.459
1. Резерви за вработени	115	413.864	375.459
2. Останати резерви	116	5.982.340	
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	15 5.077.894	3.811.463
1. Одложени даночни обврски	118	2.713.548	2.294.703
2. Тековни даночни обврски	119	2.364.346	1.516.760
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120	0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	26 66.596.559	58.260.827
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123		
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	26 3.257.795	136.055
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127	26 3.257.795	136.055
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	26 63.338.764	58.124.772
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131	26 57.946.228	54.162.357
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132	0	0
3. Останати обврски	133	26 5.392.536	3.962.415
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	27 6.099.242	6.058.813
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136	4.485.758.165	4.153.377.211
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137	0	0

осигурување на живот
Граве
01.01 - 31.12
2024

БУ: Биланс на успех

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		722.549.237	639.103.623
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	7	524.542.034	473.886.488
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	7	555.530.693	505.169.321
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203			
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204			
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205			
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206	7	31.304.086	32.313.379
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207	7	-444.103	-913.110
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208			
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209	7	-128.676	117.436
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	8	183.164.159	152.306.317
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211			
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213			
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214			
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215			
3. Приходи од камати	216	8	148.790.728	133.301.317
4. Позитивни курсни разлики	217	8	210.348	344.021
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	8	15.977.346	5.782.261
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219	8	4.956.356	1.381.968
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		4.956.356	1.272.927
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		0	109.041
6.3 Останати финансиски вложувања	222			
7. Останати приходи од вложувања	223		13.229.381	11.496.750
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a	9	12.276.947	11.379.359
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		604.040	516.971
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225		1.962.057	1.014.488

Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		614.072.275	535.478.150
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	10	216.803.865	229.694.796
1. Бруто исплатени штети	228	10	236.290.086	233.700.594
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229			
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230			
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231	10	7.257.671	12.184.529
5. Промени во бруто резервите за штети	232	10	-18.305.587	5.520.880
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233			
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234	10	-6.077.037	-2.657.851
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		196.805.033	150.729.466
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236	11	196.805.033	150.729.466
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237	11	197.486.473	150.652.046
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238	11	681.440	-77.420
2. Промени во еквизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквизационата резерва	240			
2.2 Промени во бруто еквизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241			
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		0	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244			
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		56.167.912	28.516.861
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246	11	56.167.912	28.516.861
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		0	0
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249			
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250			
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251		135.754.990	114.979.614
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252	12	72.806.378	67.089.067
1.1 Провизија	253	12	56.481.917	56.863.452
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a	12	7.839.562	3.686.810
1.3 Останати трошоци за стекнување	254	12	8.484.899	6.538.805
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255			
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	12	62.948.612	47.890.547
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257	12	1.467.234	395.624
2.2 Трошоци за вработените (258a+258b+258в+258г+258д)	258	12	25.158.270	20.437.334
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		16.759.443	13.485.536
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258b		1.703.794	1.348.516
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		6.481.959	5.413.294
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г			
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		213.074	189.988
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259			
2.4 Останати административни трошоци (260a+260б+260в)	260		36.323.108	27.057.589
2.4.1 Трошоци за услуги	260a	12	25.595.016	23.934.716
2.4.2 Материјални трошоци	260б	12	2.511.986	1.713.257
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в	12	8.216.106	1.409.616
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261		1.629.092	1.366.166
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262			
2. Трошоци за камати	263		0	0
3. Негативни курсни разлики	264	13	408.207	771.807
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265	13	0	0
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267			
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268			
5.3 Останати финансиски вложувања	269			
6. Останати трошоци од вложувања	270	13	1.220.885	594.359
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	14	6.617.259	6.805.608
1. Трошоци за превентива	272			
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273	14	6.617.259	6.805.608
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		293.514	1.636.585
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУПУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275		610	1.749.054
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		108.476.962	103.625.473
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	15	11.964.682	10.640.429
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		96.512.280	92.985.044
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0